

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Șaguna 8)

Schimb Sibiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiilor:
un șir petiu 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

de Dr. I. MATEIU

VII

Averile patronale

Se știe, că în fosta monarhie austro-ungară exista instituția *patronatului*, o creațiune politică medievală, menită să pună *catolicismul* în slujba intereselor de *Stat*, prin marile avantagii materiale oferite de acesta. Dacă în vechime ținta Statului se mărginea numai la cucerirea *religioasă* a cetățenilor, în epoca modernă și contemporană obiectivul politic s'a lărgit îmbrățișând și convertirea lor *națională*, prin contopirea alogenilor în masa națiunii stăpânitoare.

Stat și catolicism, erau două noțiuni intim legate între ele și de aceea vedem, cum atât *Austria* cât și *Ungaria*, nu cruță nici un sacrificiu material ca prin catolicism să ajungă la *desnaționalizarea* Românilor. *Austria* a impus, în mod abuziv, patronatul catolic și Bisericii ortodoxe din *Bucovina*, confiscându-i averile dăruite de Voievozii Moldovei și constituindu-le într'un *Fond Religionar*, al cărui patronat l-a luat însuși Impăratul *catolic* spre a putea dispune în mod liber de imensele venituri pen-

tru *catolicizarea și rutenizarea* Românilor lui Ștefan cel Mare.

La fel a procedat *Ungaria*, care a instituit *patronatul* în Biserica română greco-catolică, aducând în strânsă dependență de Stat ierarhia și clerul ei, atât prin numirea, cât și prin întreținerea lor bogată. S'a dus însă și mai departe, prin patronarea unui număr de 208 *parohii unite*, alese în astfel de regiuni, unde rezistența *ortodoxă și națională* a Românilor eră mai șubredă. Așa s'a întâmplat să cadă în brațele *catolicismului* mai ales comunele românești de pe domeniile vaste date de Stat în *uzufructul* Episcopilor și capitulurilor [cum e cazul dela Oradea] și acelea cari erau întreținute din Fondul religios.¹

Evident, că Statul românesc nu mai putea admite această instituție în hotarele sale, nu numai pentru caracterul ei medieval, dar mai ales pentru tendințele sale incompatibile cu aspirațiunile noastre naționale.

Astfel prin art. 32 al legii pentru organizarea *Bisericii ortodoxe* a desființat patro-

¹ O expunere sistematică și documentată a Patronatului maghiar, cuprinzând instructive date statistice și judicioase aprecieri politice, se găsește în lucrarea păr. Dr. Gh. Ciuhandu: Patronatul ecleziastic ungar în raport cu drepturile Statului român. Arad 1928. Prețul 100 Lei, pe care o recomandăm cu toată căldura cititorilor noștri.

natul *bucovinean*, iar pe cel *catolic* din Ardeal prin art. 32 din legea Cultelor, care decretează: „Instituțiunea patronatului cu drepturile și obligațiunile de ori ce categorie este și rămâne desființată, fără nici o indemnizație“.

Concordatul, în art. XV. confirmă și el această desființare, însă într'o redacție care diferă de cea din Legea Cultelor, întru cât nu enunță abolirea „*instituției*“ în sine, ci numai „*drepturile și obligațiunile* patronatului de ori ce categorie“. O nuanță și aceasta, voită de Curia papală.

Dar, ceea ce interesează aici, este soarta sau mai precis situația juridică a averilor *ex-patronale*, cari constau dintr'un mare număr de *imobile* [biserici, case parohiale etc.] și *bunuri* [pământ de cultură, păduri, pășunate] formând *proprietatea Statului*.

Chestiunea este tratată de Concordat în art. XV. însă în dezacord cu prevederile art. 39. din legea Cultelor.

Concordatul zice:

a) „Dacă sunt înscrise [sc. averile] în cărțile funduare pe numele persoanelor juridice indicate la art. IX. rămân în deplina lor *proprietate*“,

b) dacă sunt înscrise pe numele patronului, rămân în *posesiunea* Bisericii, spre folosul parohiilor respective“,

c) „In cazul în care parohia dispăre, canonic și legal, vechiul patron, dacă e *Statul* ori o instituțiune a sa, *va dispune liber* de aceste bunuri; dacă e un *particular*, edificiile susindicate rămân în posesiunea Bisericii“.

*

Mai întâi să reținem abilitatea redactării: în toate trei ipotezele, *Vaticanul* se asigură fie de proprietatea fie de posesiunea averilor, pe când dreptul *Statului*, deși e vorba de averi prezumate ale lui, nu apare decât în cazul dispoziției unei parohii [ceace dealtfel este foarte problematic, cum vom vedea îndată].

După aceste stipulațiuni *cartea funduară* este infailibilă, căci tot ce este trecut în ea, se va considera, prin acest simplu fapt, sau ca proprietate sau ca posesiune a *Bisericii*.

Ei bine, această formulare stă în directă contradicție cu sensul și prevederile clare din art. 39 al Legii Cultelor. Întâi, *pentru că întreaga situație juridică a averilor ex-patronale este condiționată de un proces prealabil de revizuire*. Această verificare a titlurilor de proprietate este destul de complicată, și după cum ne așteptăm, va duce la rezultate surprinzătoare prin rectificările ce se vor face în favoarea *Statului*, păgubit enorm de pe urma

FOIȘOARA

Pe creste

de coline mă purtară pașii singură tății. Rătăceam pe drumurile fără urme ale vieții. Și m'am găsit pe mine. Inima zimbea prin roua lacrimilor. În ele strălucea lumina Ta, Stăpâne. Ingenunchind, am sărutat inima mea. Sus, în marginea unei genuni Și groaza nu m'a încins, că voi aluneca în prăpastie. Simțeam suflarea Ta. Ea mă sprijinea în primejie.

Și glasul Tău îmi cânta în ureche: «Increde-te în pașii gândurilor carate Eu îți voi lumina cărarea».

Umbrele amurgului se cofărau pe costițe ridicându-se din vale ca niște balauri.

Erau păcatele. Patimile lăutului. Ele îmi strigau desperate: «Pe noi cui ne lași? Ți-am fost credincioși tovarăși de drum». Și se chinuiau, vătându-se în nădeidea că mila mă va covârși. Dar inima era brumată de lacrimi și nu auzia. Erau lacrimile pocăinții. Și lumina Domnului, bucuria lertării, strălucea în ele și-mi lumina drumul pe creste de coline.

Singurătatea cânta pe urmele mele.

Și eu mi-am regăsit ființa în marginea prăpastiei. Duhul Domnului m'a umbrat și izbăvirea mi a sărutat lumina ochilor.

Mila Stăpânului e fără hotar.
Z. SANDU.

„Vie Impărăția Ta!“

— Meditație —

E prea greu deocamdată, o Doamne, să facem față condițiilor vieții materiale! Corpul nostru întreg este o trebuință, ear mijloacele sânt puține și prea slab distribuite. La un bogat se vin mii de săraci. Nu ne-am putut îngrijii de ziua de azi, dar grija zilei de mâine ne preocupă. Ear celce rămâne în urmă, care nu-și folosește sie și, nu este totdeauna cel mai puțin meritos, deși de multeori este cel mai bun. Pentru că șiretenia, îndrăzneala, iscusința stau mai bucuos alături de o conștiință lipsită de

*) Din cartea prof. Costanzo Mignone: «Colloqui con Dio e con gli uomini» — care va apărea în traducere autorizată.

scrupule, decât cu una dominată de ideea de dreptate. Celce vrea să reușească în viață, se află în condiții mai bune, decât celce caută să-și implinească numai datoria. Ear societatea grăbește mai bucuos în ajutorul celui dintâi, decât celui de al doilea. Pentru că puterea reclamă putere, și toți se închină înaintea celui puternic. În schimb puțini sânt cari onorează pe celce este numai onest.

Astfel stau lucrurile, o Dumnezeu! Ear eu văd că în viață puțin îmi ajută bunăvoința mea. Nime nu ia în seamă pe celce nu se poate prezenta sub haină de autoritate. Nime nu ia în seamă pe celce nu oferă nimic de temut sau de sperat. E inutil a cercă să scot la iveală ceva ce este în inima mea, și ceace ar

complicității vinovate a organelor maghiare de odinioară.

Al doilea, pentru că legea Cultelor stabilește, în mod precis, dreptul de *proprietate* al Statului asupra *tuturor* averilor dovedite că-i aparțin, precum și în alte două cazuri, asupra cărora Concordatul *tace*. Anume, când dispăre un posesor de patronat *personal*, sau încetează existența unei parohii prin dispariția *credincioșilor*. Cazul din urmă, trebuie deosebit de „dispariția canonică și legală a parohiei” din Concordat, fiindcă deoparte acesta este amintit separat și în Legea Cultelor [„comunitate locală, care s'a desființat pe cale legală”], iar de altă parte «dispariția credincioșilor» se poate produce nu numai prin moarte, ci și pe alte căi, cum este emigrarea, *trecerea la alt Cult*, etc.

Apoi Concordatul limitează dreptul de liberă dispunere al Statului, ca proprietar al averilor, numai la ipoteza desființării *parohiei*, pe când Legea Cultelor îl extinde asupra *tuturor* părților constitutive și instituțiilor, cu personalitate juridică, ale Bisericii catolice.

În fine alt desacord între cele două legi, este creat de formula concordatară *„canonic și legal”*, în legătură cu dispoziția parohiei. Cuvântul *„canonic”*, care lipsește din legea Cultelor, a fost introdus ulterior, atât aici cât și la art. IX în care se vorbește, de personalitatea juridică a părților constitutive. Dl Goldiș ne spune, că acest adaos s'a făcut la cererea expresă a *Vaticanului*.¹ Intercalarea, în aparență cu totul inofensivă, își are expli-

¹ Vezi broșura: *Concordatul* pagina 26 și 28.

cația sa foarte importantă, care se vede i-a scăpat dlui Goldiș. Interesul Vaticanului este, ca averile ex-patronale să iese cât mai greu din *posesiunea* Bisericii catolice, spre a le folosi pentru scopurile ei. Și deoare ce formula *„desființarea legală”* din Legea Cultelor, nu-i da siguranță suficientă, întru cât Statul-proprietar o poate interpreta în sens favorabil lui, a găsit util să adauge în concordat și atributul *„canonică”*.

Ce însemnează aceasta după *doctrina catolică*?

Codex juris canonici are următoarele norme relativ la constituirea și stingerea persoanelor juridice:

Can. 100 § 2: Persona moralis collegialis constituta non potest, nisi ex tribus saltem personis physicis. § 3. Personae morales sive collegiales sive non collegiales minoribus aequiparantur.

Can. 102 § 1: Persona moralis natura sua perpetua est; exstinguitur tamen si a legitima auctoritate supprimatur, vel si per centum annorum spatium esse desierit. § 2. Si vel unum ex personae moralis collegialis membris supersit, ius omnium in illud recidit.

Așadar, pentru constituirea unei persoane juridice, e nevoie de 3 membri (tres faciumt collegium). Aceasta numai în principiu, căci vedem, cum ea poate exista în realitate și numai cu un singur membru, care concentrează în persoana lui toate drepturile. Dar *Codexul* nu se mulțumește nici cu atâta. El declară, că după natura lor, persoanele

² Vezi Pietro Card. Gasparri, *Codex iuris canonici*. Roma 1919, pag. 23—24.

juridice bisericești au o durată *perpetuă*. Stingerea lor nu poate urma decât: a) din motive *juridice* (prin suprimare de către autoritatea bisericească) și b) din motive *naturale* (prin pierderea bazei de existență, cum ar fi d. p. moartea tuturor membrilor).³

Dar nici în ipoteza „motivelor naturale” nu urmează îndată încetarea *juridică* a persoanei morale. Motivul „natural” [adeică moartea tuturor membrilor] trebuie să prezinte timp de 100 ani, ca să se producă efectul încetării existenței juridice.⁴ Prin urmare, persoana juridică, chiar dacă nu mai are nici un membru, continuă să-și mențină ființa, în mod ideal, încă un veac întreg.⁵

*

Aceasta este teoria oficială a Vaticanului: În spiritul ei, nu se va produce *nici odată* desființarea *„canonică”* a vreunei parohii din cele foste *patronate*, căci *vigilența* catolică se va îngriji ca totdeauna să se găsească în acele locuri măcar un *credincios*, chiar dacă el ar trebui inventat.

Și aceasta cu scopul nemărturisit, ca averile patronate să nu poată reintra în patrimoniul Statului, ci să rămână perpetuu în posesiunea Bisericii catolice.

Iată tâlcul rafinat al cuvântului „canonic”, strecurate cu nebanuită măiestrie în textul Concordatului.

Dar în același timp prin legarea atributului „canonică”

³ Cf. Dr. N. Hilling, *Die allgemeinen Normen des Codex iuris canonici*. Freiburg i. Br. 1926 p. 112.

⁴ *idem*, *ibidem*.

⁵ Dr. A. Koeniger, *Katholisches Kirchenrecht*. Freiburg i. Br. 1926 pag. 93.

de „legală”, se mai creiază inconștient și o contradicție de drept cu neputință de înlăturat. Anume, câtă vreme Concordatul pretinde pentru revenirea averilor în mâna *Statului*, ca parohia să se desființeze „canonic și legal” [observați ordinea!], pe atunci Legea Cultelor [art. 39 lit. d], o condiționează numai de desființarea „legală”. Care-i pentru Stat „calea legală”? Evident, cea indicată în *Legea persoanelor juridice*. Or aceasta declară în mod categoric la art. 53 că personalitatea juridică, se pierde *deplin drept*, când numărul asociaților va fi scăzut sub limita fixată de statute sau de lege. Această limită este stabilită de art. 32 la „*cel puțin 20 membri*”.

Deci pe când „canonic”-ul cere numai un membru sau niciunul timp de 100 ani, pe atuncia „legal”-ul prevede cel puțin 20 membri pentru păstrarea calității de persoană morală și în consecință și pentru menținerea patrimoniului. Iată conflictul! El se va transpune cu siguranță și în practică, dacă Statul va avea curajul să-și aplice legile și va decreta pierdută personalitatea juridică a acelor parohii *ex-patronate*, cari nu mai au 20 credincioși. Aceasta firește nu implică și desființarea parohiei ca atare, care poate fi menținută mai departe de Biserică, ci înseamnă pur și simplu, că ea pierde *patrimoniul* ce i-l constituise Statul din averile lui. E de altfel singura cale pentru repararea marelui greșeli făcută în Legea Cultelor și consfințită prin Concordat, de a se fi lăsat, fără nici o restricție, în posesiunea Bisericii catolice, *enorme averi*

trebu să numere mai mult ca orice. Nime nu înțelege limbajul meu, și toți mă lasă singur cu gândurile mele.

Prea tristă e starea aceasta, Doamne! Omul nu poate fi înțeles, decât numai de oamenii săi, ear dacă și aceștia se arată indiferenți, unde și cui va mai putea el mărturisi amarul durerii sale?

Sigur că altora nu, decât numai Ție, Doamne, Dumnezeu! mângâierii noastre. Tu ești cu adevărat Tatăl tuturor nefericiților, cari au înțeles năzuința vieții lor spre ceva ce ar fi mai pe sus de necazurile noastre obișnuite. Căci numai Tu ai mângâiat totdeauna pe toți oropsiții, cari aleargă la Tine. Nenorociții aceștia aflară chiar o bucurie cerească, când își plecară genunchii înaintea îndurării Tale nemăsurate, — bucurie, pe care nici un fericit pământean nu o putu cunoaște sau simți. Părăsiții și pierduții aflară încurajare chiar în singurătatea lor, pe care nici un om mare, admirat și lingusit nu o putu afla în mijlocul curtezanilor săi.

Așa este, Doamne! În fondul lucrurilor ce par atât de nedrepte și

nebune este totuși ascunsă o mare dreptate și înțelepciune. Și Tu ești totdeauna celce lucrezi și aduni strădanile cele mai frumoase, pe care lumea o așteaptă. Această realitate rezidă în înseși cutele ființei Tale, ear Tu nu vei lăsa să străbată drumuri și ținte zadarnice pe celce privește măcar un moment mai departe și dincolo de mecanismele vieții animale.

Luăți curajul ca să priviți și voi, oameni, în lăuntrul inimilor voastre și ascultați groaza ființei, care n'a cunoscut încă pe Dumnezeu.

Viața, care ni-a fost hărăzită, nu ne mai mulțumește. Ea vrea să-și adune forțele încă odată pe cărările trecutului, s'a întors întru ale Sale, așteptând ca ideea Sa să reînvie purificată înaintea ochilor noștri. El nu mai este senzație sau instinct, nu mai este impuls orb, — nu mai este nici chiar puterea spaimântătoare a unui judecător, care nu participă la luptele noastre. El este în noi, s'a făcut noi înșine, în lăuntrul inimii noastre.

Fixați-vă deci, fraților, și voi privirea la necazurile voastre și cu-

tremurați-vă. Căci noi nu sântem aci pentru a ne face rost de o casă și de un lot de pământ cu drept de moștenire veșnică. Nici nu sântem aci numai pentruca să ne asigurăm pâinea cea de toate zilele. Dumnezeu, Celce isvorește din adâncurile inimilor noastre ne arată drumul nemărginit, ce-l avem de făcut, fără oarecare pâine și fără vreo casă, — calea cea nemărginită a spiritului nostru, pe care umblând vom putea să ajungem până la El, făcându-ne una cu El, într'o bucurie veșnică și generală, într'o lume care nu va mai sfârși, ci toate le va aduna la sine. Să luăm deci calea care duce la pâinea vieții celei veșnice, pe care umblând nu vom mai rătăci.

O, Doamne, dacă oamenii ar apuca de vreme calea aceasta, pe care Tu singur o arăți cugetului nostru, ear perioadele vremurilor ce s'ar perândă, de ar afia și ele întru inspirația Ta un ritm mai sprinten pentru desăvârșita Ta actualizare prin realizarea Împărăției Tale dela un hotar al vremurilor și al spațiilor până la altul!

Dar și până atunci, noi nu vom înceta să ne rugăm: Doamne, vie împărăția Ta! Pr. Dr. Ioan Felea.

Sfioase răsar...

Sfioase răsar, din umbra amintirilor trecute, Vechi iluzii, plămădate'n clipe bune, de hodină, Bat domol la poarta minții: cu cortegiul lor
[sinistra]

De atâtea visuri frânte, văduvite de lumină.

Le privesc cu ochi de pară și cu sbucium de
[revoltă]

Cercetând cu deamănuntul rostul lor și-al
[vieții mele,

Ferecat din vremuri albe totdeauna de-o idee,

Ce mi-a picurat puterea biruinții 'n zile grele.

Simt trecutul frământându-și tot șiragul lui
[de trudă]

Pălmuind acum năvalnic fruntea-mi palidă
[într'una:

Pe altarele credinței am jertfit prea mult, și
[nimeni]

Nu 'nțelege că în mine se deslănțue furtuna.

Și necazurile vieții mă cuprind în a lor beznă,

Firmamentul ei e astăzi zăbrenit și simț
[cum pier

Din o inimă curată toată 'ncrederea în cei cari

Mi-au dat veșnic vorbe calde și surâsuri,
[sefemere.

Numai sufletul mă ține ridicat la suprafață

Și statornică credința în cuvântul Tau, Părinte,

El îmi dă putere vie să bat drumuri de lumină,

— Pentru-a crucii biruință, să merg pururea
[înainte.

VASILE STOICANEA

(141) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Criș, protopopiatul Sighișoara, se publică prin această concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B.

Concurenții vor înainta cererile și documentele convenite oficiului protopopesc Sighișoara în termenul prescris, și cu prealabila încunoștințare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, la 29 Oct., 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial din Criș.

Emilian Stofca
protopop.

Nr. 589/1929.

(139) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II a Criștan, protopopiatul Branului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.
2. Sesiune parohială 13 jugăre 1073° □ pământ arabil.
3. Stola obișnuită în protopopiat și aprobată de Prea veneratul consiliu arhiepiscopesc.

Concurenții sânt poștiți a-și înainta cererile, însoțite de documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în Bran, în termenul arătat și au voie a se prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Sohodol-Bran, 28 Oct. 1929.

Oficiul protopopesc al Branului în înțelegere cu consiliul parohial.

George Babeș
adm. protopopesc.

(140) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, Grăvari, protopopiatul Cohalm (Rupeni), se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile acestui post sânt:

1. Întregirea dela stat, potrivit coalei B.
2. Casă parohială cu pendințele necesare.
3. Sesiune parohială de 5 jug. 150 st. □ plus o grădină de 800 st. □ cu pomi roditori.
4. Câte 60 litri cereale (grâu, porumb, ovăs) dela fiecare fum de casă.
5. Stola obișnuită în tract.

Concurenții își vor înainta cererile însoțite cu acte acestui oficiu protopopesc, în termenul legal, — urmând a se prezenta în parohie — pe lângă observarea dispozițiilor reglementare, — pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc, în înțelegere cu Consiliul parohial din Grănari.

Cohalm (Rupeni), 30 Oct. 1929.

Alexandru Brotea
protopop.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului :

Telegraful Român

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1930

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

† Înaltul Regent **Gheorghe V. Buzdugan**. — **Anul nou**. — **Știri și fapte**: Dată menținută, Bugetul, Preoțimea și politica, Noul stat, Pește Ocean, Sănătatea poporului și vechea plagă, Adunările eparhiale, Casă de credit, Vizitații canonice, Facultate, sau academie? Daniile credincioșilor, A zecea aniversare, Concordatul, Act de demnitate, Societatea ortodoxă a femeilor, Salarizarea preoțimii, Ziua temperanței, Congres, Asociația preoțeselor, Cursuri cooperatiste, Cursuri populare, Modificări, Școalele confesionale, Recreare și meditație religioasă, Școlare, Congrese misionare, La moartea Regentului, Noul Regent, La o sută de ani, Congres național bisericesc. — **Sfatul Regelui**, Turnul de fildeș. — **Mănăstire rătăcită** (versuri). — **Mal tare crucea**, de Ion Gorun. — **Isus** (versuri). — **Slavă muncii** (versuri). — **Cuvântul Princesesei Mame Elena**. — Locașuri de închinare: **Mănăstirea Neamțului**. — **Satana și bogatul**, din popor. — Cuvinte de Regină. — Pe ușa unei biserici. — **Moș Crăclan** (versuri). — Băuturile alcoolice. — **In muncă și rugăciune**, viața unui sat dela munte. — Înormântare. — **Isus Hristos ne cheamă**. — Locuitorii României după religie. — Din viețile Sfinților: **Sfânta Paraschiva**. — Legenda cehoslovacă. — **Cum să scăpăm de neazuri**: Să înființăm cooperative. — Sudalmele. — **Fel de fel**: 1. Vindecat; 2. Dacă ar veni Isus; 3. Însoțitorii buni; 4. Grijiți de cimitire (două icoane); 5. Când e ziua adevărată? (Paștile în 1929); 6. Coruri bune bisericești; 7. Să lucrăm în zi de Duminecă? 8. Cu aeroplanul; 9. Pentru sănătate; 10. Căsătorie foarte «civilă»; 11. Craiul zăpezii; 12. Credința creștină; 13. Al patrulea crai; 14. Predica; 15. Cuvântul unui indian; 16. Statue Mântuitorului; 17. Câteva cifre. — **Imn** (versuri). — **Care-i bun creștin?** — **Glume**. — Târgurile. Anunțuri ș. a.

Chipuri: † Înaltul Regent **Gheorghe V. Buzdugan**. — Locașuri de închinare: **Sf. Mănăstire «Întregirea Neamului»**, din comuna Bucium, județul Făgăraș. **Sf. Mănăstire a Neamțului**. — A. S. R. Princesesa **Mamă Elena** și M. S. Regele **Mihai I**. — **In oră de studiu** (M. S. Regele Mihai I la masa de scris).

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic (*Șematismul*) bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto poștal **Lei 10**, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

A apărut în ediție nouă și se află la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu:**

Teologia practică

Liturgia bisericeii ortodoxe
cursuri universitare

de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

de
Prof. Dr. Teodor Tarnavski
și acum din nou editate și completate

de
Dr. în teologie și filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul **Lei 650**—, plus spese poștale **Lei 30**—

Au apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan

Prețul **Lei 30**, plus spesele poștale **Lei 12**.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană:**

Introducere în sfintele cărți
a e
Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSKI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul **Lei 400**—, La comanda se alătură **Lei 20**— pentru spese poștale.

A APĂRUT

**BISERICA ÎMPOTRIVA
CONCORDATULUI**

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul **Lei 30**— + spese **Lei 5**—, Se poate comanda dela **Librăria Arhidiecezană din Sibiu**, trimițând prețul prin mandat poștal.

MICH. KIELTSCH PIATA MICA No. 28 DEPOZIT DE GIOLGIURI

ONORATIILOR NOSTRII CLIENTII

Ca și în ultimul an, domn și anul acesta a întâmpinat
 Onoratiile noastre clienti cu deosebită și dispoziție
 noastre ocazii de cumpărare în prezinta Crăciunului.
 Dacă cu încredere de mână în Noemvrie a cumpărat
 prețul diferitelor articole ale secției noastre de mar
 factură și în prezent sunt reduce la minimum. La he
 care vizită făcută pentru a cunoaște tipurile Dv. ca
 și în anul trecut veți găsi o surpriză în comparație
 cu cumpărăturile Dv. de care o elerim clienților noștri.
 Având în vedere că anul acesta articolele noastre au că
 tot preț e scăzut și având nevoie de ele îndu-vă tot
 odată și convenabil, avem speranța că vă pastrezi o
 căia aceasta de cumpărare.

La aceasta Vă rugăm.

E. A. MICH. KIELTSCH

<p>Abonari:</p> <p>Revista "Telegraful Român" - 12 lei</p> <p>Revista "Telegraful Român" - 6 lei</p> <p>Revista "Telegraful Român" - 3 lei</p>		<p>Stole de Honori:</p> <p>Stole de Honori - 10 lei</p> <p>Stole de Honori - 5 lei</p> <p>Stole de Honori - 2 lei</p>		<p>Partea de sticlă și sticlă:</p> <p>Partea de sticlă și sticlă - 10 lei</p> <p>Partea de sticlă și sticlă - 5 lei</p> <p>Partea de sticlă și sticlă - 2 lei</p>	
<p>Tricouri:</p> <p>Tricouri - 10 lei</p> <p>Tricouri - 5 lei</p> <p>Tricouri - 2 lei</p>		<p>Cuverturi de papă:</p> <p>Cuverturi de papă - 10 lei</p> <p>Cuverturi de papă - 5 lei</p> <p>Cuverturi de papă - 2 lei</p>		<p>Diverse:</p> <p>Diverse - 10 lei</p> <p>Diverse - 5 lei</p> <p>Diverse - 2 lei</p>	

MICH. KIELTSCH PIAȚA MICĂ No. 28

DEPOZIT DE GIOLGIURI

ONORAȚILOR NOȘTRII CLIENȚII!

Ca și în ultimii ani, dorim și anul acesta a întâmpina Onorații noștrii clienți cu doveditele și deosebitele noastre ocazii de cumpărare în preajma Crăciunului. Deaceea cu începere de mâine 9 Noemvrie a. c. prețul diferitelor articole ale secției noastre de manufactură și mărunțișuri sunt reduse la minimum. La fiecare vizită făcută pentru acoperirea lipsurilor Dv., ca și în anul trecut veți obține o surpriză în comparație cu cumpărăturile Dv., pe care o oferim clienților noștrii. Având în vedere că găsiți unele articole notate al căror preț e scăzut și având nevoie de ele fiindu-vă totodată și convenabil, avem speranță că vă păstrați ocazia aceasta de cumpărare.

La aceasta Vă invită

FA. MICH. KIELTSCH

<u>Albituri :</u>		<u>Stofe de Haine :</u>		<u>Pânză de cămăși și șorțe :</u>	
Pânză	Batist pt. cămăși	Cațifea	Poupline de lână	Cretoane	Zefir
Fețe de masă	Garnituri de da- [masc	Delainuri de lână	Flanele	Oxford	Pouplin
Ștergare.		Mătasă de spălat.		Flanelă de tenis.	
<u>Tricotage :</u>			<u>Cuverturi de pat :</u>		
Ciorapi, Mănuși, Șaluri pentru Domni, Dame și Copiii în bumbac lână și mătăasă.			Pături	Inlet	
			Plapome	Glod	
			Madrațe	Gradel	
<u>Diverse :</u>					
Dantele, Brodărie, Batiste etc. etc.					